

แผนเชิงยุทธศาสตร์

สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า

พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙

บทที่ ๑

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หมวดแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา ๗๘ กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน และมาตรา ๘๕ กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นโยบายการป่าไม้แห่งชาติได้กำหนดให้มีพื้นที่ป่าไม้ทั่วประเทศอย่างน้อยในอัตราร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ เพื่อประโยชน์ ๒ ประการ คือ

๑. เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดิน น้ำ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ที่หายากและป้องกันภัยธรรมชาติอันเกิดจากน้ำท่วมและการพังทลายของดิน รวมถึงลดถึงประโยชน์ในการศึกษาวิจัย และนันทนาการของประชาชน ในอัตราร้อยละ ๒๕ ของพื้นที่ประเทศ

๒. เพื่อเศรษฐกิจ กำหนดไว้เพื่อการผลิตไม้และของป่า เพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ ในอัตราร้อยละ ๑๕

ในการดำเนินการตามนโยบายการป่าไม้แห่งชาติดังกล่าว ได้วางแนวทางการจัดการด้านการป้องกันรักษาป่าและการพัฒนาป่าไม้ของชาติ ให้กรมป่าไม้ใช้เป็นแนวทางวางแผนการจัดการทรัพยากรป่าไม้ สรุปได้ดังนี้

๑. ปลุกฝังจิตสำนึกให้ประชาชนรู้สึกรักและหวงแหน รู้จักใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด และมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้

๒. ส่งเสริมการปลูกป่าภาคเอกชนและภาครัฐทั้งเชิงเศรษฐกิจและเพื่อใช้สอยสำหรับครัวเรือน

๓. ดำเนินการวิจัยด้านป่าไม้ร่วมกับสถาบันการศึกษาระดับสูง

๔. แก้ปัญหาการทำลายป่าในรูปแบบต่างๆ เช่น การทำไร่เลื่อนลอย ภัยจากไฟป่า การรุกป่าพื้นที่ป่าจากเชิงเขา จัดตั้งศูนย์ร่วมการปราบปรามในแต่ละภาค และมาตรการลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ประพฤติมิชอบ รวมทั้งการจัดการทรัพยากรมนุษย์

แผนเชิงยุทธศาสตร์สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่าฉบับนี้ ประกอบไปด้วยแนวคิดหลัก วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและแนวทางการดำเนินการ เป็นกรอบสำหรับการดำเนินการในเชิงบูรณาการ เพื่อร่วมกันกับส่วนราชการและองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ ท้องถิ่น และเอกชน ในการอนุรักษ์ป้องกันรักษาและพัฒนาทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อไป

บทที่ ๒

ข้อมูลพื้นฐาน

สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า เป็นหน่วยงานในสังกัดกรมป่าไม้ มีภารกิจด้านการป้องกันรักษาป่า โดยการศึกษาวិเคราะห์และกำหนดยุทธศาสตร์การป้องกันรักษาป่า การควบคุมไฟป่า และการปราบปรามการกระทำผิดกฎหมาย รวมทั้งกำหนดแนวทาง รูปแบบและวิธีการในการป้องกันรักษาป่า และการปราบปรามการกระทำผิดโดยกลยุทธ์การมีส่วนร่วม การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและอาสาสมัครป้องกันรักษาป่า และมีหน้าที่ควบคุม กำกับ ตรวจสอบการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และมาตรการในการอนุญาตที่เกี่ยวข้องกับการนำไม้และของป่าเคลื่อนที่ ภารกิจด้านการป้องกันไฟป่า โดยการศึกษาวิจัยและพัฒนาหาแนวทาง รูปแบบและวิธีการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า และมีภารกิจอื่นตามที่กรมป่าไม้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๓ สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า มีจำนวนเจ้าหน้าที่รวมทั้งสิ้น ๖,๘๕๓ คน แบ่งตามประเภทและพื้นที่ปฏิบัติงานได้ดังนี้

ประเภท	ส่วนกลาง (คน)	ภูมิภาค (คน)	รวม (คน)
ข้าราชการ	๓๐๐	๔๘๔	๗๘๔
ลูกจ้างประจำ	๒๑๒	๑,๒๒๖	๑,๔๓๘
พนักงานราชการ	๖๕๑	๒,๕๘๕	๓,๒๓๖
พนักงานจ้างเหมา	๖๙	๑,๓๒๖	๑,๓๙๕
รวม	๑,๒๓๒	๕,๖๑๒	๖,๘๔๔

โดยมีโครงสร้างการบริหารงาน ดังนี้

หน่วยงานส่วนกลาง

๑. ส่วนอำนวยการ
๒. ส่วนแผนการป้องกันและปราบปราม
๓. ส่วนยุทธการด้านป้องกันและปราบปราม
๔. ส่วนควบคุมไฟป่า

หน่วยปฏิบัติในพื้นที่

๑. หน่วยประสานงานการป้องกันและปราบปรามประจำจังหวัด ๖๕ จังหวัด
๒. หน่วยป้องกันรักษาป่า ๔๓๓ หน่วย
๓. ศูนย์ส่งเสริมการควบคุมไฟป่า ๔ ศูนย์

บทที่ ๓

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)

ด้าน	ปัจจัยภายใน		ปัจจัยภายนอก	
	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
1. โครงสร้าง	<ul style="list-style-type: none"> ■ เป็นหน่วยงานหลักในการดูแลคุ้มครองรักษาทรัพยากรป่าไม้ ที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ การมอบหมายงานให้หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้น มีความซ้ำซ้อน ■ ไม่มีแผนงานและงบประมาณรองรับทุกหน่วยงานและกิจกรรมทำให้ต้องใช้จ่ายงบประมาณและบุคลากรจากกิจกรรมปกติ ■ หน่วยปฏิบัติไม่มีกรอบโครงสร้างที่ชัดเจน เช่น หน่วยป้องกันฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ตั้งค่าของงบประมาณตามกิจกรรมที่จัดโครงสร้างไว้ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ กรอบโครงสร้างไม่เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ เช่น หัวหน้าหน่วยควรเป็นระดับอาวุโส
2. บุคลากร	<ul style="list-style-type: none"> ■ มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน ■ มีความรู้และประสบการณ์ใน 	<ul style="list-style-type: none"> ■ จำนวนข้าราชการมีสัดส่วนไม่สอดคล้องกับพื้นที่ป่าที่รับผิดชอบ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ หาแนวร่วมจากประชาชนหน่วยงานภายนอก ■ ได้รับผลตอบแทนตาม 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ไม่มีความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ ■ ผลการปฏิบัติงานที่ไปกระทบ

ด้าน	ปัจจัยภายใน		ปัจจัยภายนอก	
	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
	<p>งานที่ปฏิบัติ</p> <ul style="list-style-type: none"> มีความรอบรู้กฎหมายหลายฉบับ 	<ul style="list-style-type: none"> เจ้าหน้าที่ขาดการพัฒนาความรู้ ความสามารถที่จะนำมาใช้ปฏิบัติงาน 	<p>ตำแหน่ง</p> <p>ของบประมาณเพื่อฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรในหลักสูตรต่างๆ</p>	<p>ผลประโยชน์ผู้มีอิทธิพลจะทำให้ผู้ปฏิบัติมีความเสี่ยงในความก้าวหน้าหรือถูกโยกย้าย</p>
3. การบริหารจัดการ	<ul style="list-style-type: none"> มีการถ่วงดุลอำนาจ (check and balance) ระหว่างการปฏิบัติงานของส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยสำนักพื้นที่และส่วนกลางมีอำนาจสั่งการและตรวจสอบกันได้ 	<ul style="list-style-type: none"> มีการบริหารจัดการแบบล้าสมัย นิยมการทำแบบเดิมที่คุ้นเคย การบริหารจัดการไม่โปร่งใส การถ่ายทอดงานระหว่างบุคคลไม่เป็นทีมงาน มีลักษณะเฉพาะบุคคลมากเกินไป คนที่ถูกมอบหมายงานไม่อยู่งานเดินต่อไม่ได้ เนื่องจากคนอื่นๆ ไม่ทำรายละเอียดของงาน การสั่งงาน สั่งตามตัวบุคคล ไม่สั่งตามสายงาน หรือตามหน้าที่รับผิดชอบทำให้เกิด 	<ul style="list-style-type: none"> สร้างการทำงานแบบเป็นทีม มอบหมายให้ทุกคนในหน่วยงานมีส่วนร่วม นำเทคโนโลยีมาใช้ ขอรับงบประมาณในการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถให้มากขึ้น นำระบบประเมินตามพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551 มาใช้แบบเข้มข้น 	<ul style="list-style-type: none"> ขาดการเชื่อมโยงงานของหน่วยงานส่วนกลางที่ตั้งในส่วนภูมิภาคกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้การทำงานไม่บูรณาการต่างคนต่างทำ มีการแทรกแซงจากฝ่ายการเมือง

ด้าน	ปัจจัยภายใน		ปัจจัยภายนอก	
	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
		ภาวะงานล้นมือสำหรับคนที่มี ความสามารถ และไม่มีงานทำ สำหรับคนที่ไม่แสดง ความสามารถ		
4. งบประมาณ	<ul style="list-style-type: none"> ■ งบประมาณที่ได้รับจัดสรรเป็นงบดำเนินงานทั้งหมด ทำให้สามารถเปลี่ยนแปลงไปใช้ในกิจกรรมสำคัญเร่งด่วน ด้านการป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่าได้ทันที 	<ul style="list-style-type: none"> ■ งบประมาณที่ได้รับไม่สอดคล้องกับพื้นที่ที่รับผิดชอบได้รับงบประมาณโดยเฉลี่ยไร่ละ 1 บาท 	<ul style="list-style-type: none"> ■ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ■ มีโอกาสของงบประมาณได้จากหลายแหล่ง ■ นำสถานการณ์วิกฤติในพื้นที่ป่าไม้ปัจจุบันไปนำเสนอเพื่อของงบประมาณ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ การจัดสรรงบประมาณไม่ได้ให้ความสำคัญกับงานด้านป้องกันไฟป่ามาก ตามที่กล่าวอ้างกันโดยยึดติดกับกรอบเดิม ■ ผู้พิจารณางบประมาณขาดความรู้ความเข้าใจในงานด้านการป้องกันรักษาป่าและด้านป้องกันไฟป่า รวมทั้งมีอคติในงานด้านป่าไม้ ■ ผู้ตั้งคำขอและผู้พิจารณางบประมาณไม่พิจารณาตามสถานการณ์ความเป็นจริงที่มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย

ด้าน	ปัจจัยภายใน		ปัจจัยภายนอก	
	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
				มาใช้ในการบุกรุกทำลายป่า และรูปแบบการบุกรุกทำลายป่าเปลี่ยนไป แต่เจ้าหน้าที่ตามไม่ทัน เช่น การปลูกต้นไม้เศรษฐกิจแทรกในป่าเพื่อยึดพื้นที่
5. ระเบียบ กฎหมาย	<ul style="list-style-type: none"> ■ การบังคับใช้กฎหมายมีบทลงโทษที่รุนแรง ■ กฎหมายบางมาตราให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการลงโทษทางปกครอง 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ระเบียบกรมป่าไม้มีบางส่วนขัดกับกฎหมายหลักต้องแก้ไข ■ กฎหมายบางมาตราล้าสมัยไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ■ กฎหมายบางมาตรามีแนวทางปฏิบัติยังไม่ชัดเจนและไม่เป็นมาตรฐาน ■ ไม่มีการจัดเก็บแนวทางปฏิบัติของผู้มีประสบการณ์ไว้เป็นแนวทางปฏิบัติผู้ปฏิบัติงานใหม่ต้องเรียนรู้เองใหม่ทุกกรณี 	<ul style="list-style-type: none"> ■ มีแนวร่วมจากหน่วยงานภายนอก ได้แก่ ตำรวจ ทหาร โดยการแต่งตั้งให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ โดยให้มีหน้าที่ในการป้องกันรักษาป่า และประชาชนสามารถร่วมกันลงชื่อแก้กฎหมายได้ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ การแก้ไขกฎหมายมีขั้นตอนมากมาย ทำได้ยาก เนื่องจากเป็นกฎหมายที่มีบทกำหนดโทษ

ด้าน	ปัจจัยภายใน		ปัจจัยภายนอก	
	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
		ทำให้เกิดความผิดพลาดขึ้นได้ เช่น การจัดการของกลาง การยึดคืนพื้นที่บุกรุก		
6. พื้นที่ป่าในความรับผิดชอบ	<ul style="list-style-type: none"> ■ มีพื้นที่ดูแลอยู่ทั่วประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ พื้นที่หมดสภาพป่าตามหลักนิเวศวิทยา ■ พื้นที่อยู่ชิดพื้นที่ทำกินของราษฎร ■ พื้นที่ถูกจับจอง ■ แนวเขตป่าไม่ชัดเจน 	<ul style="list-style-type: none"> ■ หาแนวร่วมจากประชาชนที่อยู่ใกล้ชิดติดเขตป่า ■ พื้นที่ป่ามีหลากหลายรูปแบบสามารถนำไปพัฒนาได้หลายรูปแบบ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ พื้นที่ซ้อนทับกับพื้นที่ของหน่วยงานที่มีลักษณะงานคล้ายกันทำให้เกิดความรับผิดชอบ กรณีเกิดความเสียหาย ในกรณีที่ต้องการมีผลงานและต้องการได้รับการจัดสรรงบประมาณจะเกิดการแบ่งพื้นที่ทำงาน
7. วัฒนธรรมองค์กร	<ul style="list-style-type: none"> ■ ระบบอาวุโส ■ มีระเบียบและประเพณีปฏิบัติที่มีวินัยเคร่งครัด เช่น การใช้อาวุธรูป ■ มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย อดทน อดกลั้น 	<ul style="list-style-type: none"> ■ เจยชา ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ รอรับคำสั่งเพียงอย่างเดียว ■ ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาองค์กร 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ผู้บริหารที่เคยผ่านงานด้านการป้องกันรักษาป่าให้ความสำคัญและหนุนเสริมการปฏิบัติแก่หน่วยงานที่มีความตั้งใจปฏิบัติงาน 	<ul style="list-style-type: none"> ■ มีปัจจัยทางการเมืองเข้ามาแทรกแซง ทำลายวัฒนธรรมที่ดี “ระบบอาวุโส”

ด้าน	ปัจจัยภายใน		ปัจจัยภายนอก	
	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
8. องค์ความรู้	<ul style="list-style-type: none"> ■ เป็นองค์ความรู้เฉพาะด้าน ■ เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ใช้ทั้งรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ไม่ได้รวบรวมไว้เป็นหมวดหมู่ ■ ไม่มีการถ่ายทอด ■ ไม่มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ มีระบบพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ เป็นแนวทางให้องค์กรจัดทำองค์ความรู้ สำหรับนำมาใช้ปฏิบัติงานและให้บริการ ■ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ บุคลากรยังไม่ให้ความสำคัญ ■ บุคลากรไม่เปิดรับความรู้ใหม่ ■ การแสดงตนว่ามีรู้มาก จะทำให้ได้รับมอบหมายงานมาก
9. องค์ความรู้เทคโนโลยี	<ul style="list-style-type: none"> ■ อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน ลดเวลาการทำงานที่ซ้ำๆ ■ เป็นเครื่องมือช่วยในการวางแผน 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ไม่มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีให้กับบุคลากรอย่างเป็นระบบที่ถูกต้อง ■ บุคลากรไม่เปิดรับความรู้ด้านเทคโนโลยีมาใช้ ■ บุคลากรไม่พัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี ■ บุคลากรขาดแรงจูงใจ “รู้มากก็ยากนาน” ■ อุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีต่างๆ มีไม่เพียงพอ ■ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย ใช้งานง่ายสามารถนำมาประยุกต์กับงานด้านป้องกันรักษาป่าได้ ■ มีความร่วมมือระหว่างกรมป่าไม้กับหน่วยงานที่มีทักษะด้านเทคโนโลยี 	<ul style="list-style-type: none"> ■ หน่วยงานไม่แสวงหาผู้มีความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีที่แฝงอยู่มาใช้งานให้ตรงกับความสามารถ ■ ขาดบุคลากรที่จะนำเทคโนโลยีมาประยุกต์กับงานด้านป้องกันรักษาป่า

ด้าน	ปัจจัยภายใน		ปัจจัยภายนอก	
	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
10. สำนักงาน	<ul style="list-style-type: none"> มีหน่วยงานทั่วประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> ไม่ได้รับงบประมาณซ่อมบำรุง สภาพที่ชำรุดทรุดโทรม ทำให้เสียภาพลักษณ์หน่วยงานราชการ 	<ul style="list-style-type: none"> อยู่ใกล้ชิดพื้นที่ป่า คูแผลพื้นที่ได้ทั่วถึง 	<ul style="list-style-type: none"> มีข้าราชการไม่เพียงพอในการปกครองดูแล
11. วัสดุเครื่องมือ	<ul style="list-style-type: none"> มีเครื่องมือหลากหลายที่เหมาะสมให้เลือกใช้ 	<ul style="list-style-type: none"> ได้รับจัดสรรไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน เครื่องมือที่มีอยู่ก็มีสภาพเก่าทรุดโทรม เสื่อมคุณภาพ ไม่ทันสมัย ใช้งานไม่ได้ อายุการใช้งานเกิน 15 ปี 	<ul style="list-style-type: none"> นำของกลางที่คดีสิ้นสุดมาใช้ประโยชน์ทางราชการ ขอรับงบประมาณมาจัดซื้อซ่อมบำรุง 	<ul style="list-style-type: none"> ไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณในการจัดหาทดแทน ซ่อมบำรุง เพิ่มเติม
12. แผน	<ul style="list-style-type: none"> มีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลาตามสถานการณ์และนโยบาย 	<ul style="list-style-type: none"> ไม่มีการจัดทำแผนที่เป็นรูปธรรม ยึดติดกับกรอบเดิม 	<ul style="list-style-type: none"> การจัดทำแผนทำให้มี road map มีเป้าหมายการปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติและผู้บริหารรู้ทิศทางการปฏิบัติที่ชัดเจน มีเป้าหมายเดียวกัน 	<ul style="list-style-type: none"> การปฏิบัติงานจริงต้องยืดหยุ่นตามสถานการณ์นโยบาย ทำให้ผลงานไม่บรรลุเป้าหมาย

ด้าน	ปัจจัยภายใน		ปัจจัยภายนอก	
	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
13. เครือข่าย และการมีส่วนร่วม	<ul style="list-style-type: none"> ■ มีพันธมิตรและเครือข่ายภาคประชาชนในด้านการอนุรักษ์และป้องกันรักษาป่าทั่วประเทศเป็นจำนวนมาก 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ไม่มีการจัดกิจกรรมให้พันธมิตรและเครือข่ายมีความเข้มแข็งอย่างเป็นรูปธรรม ■ ไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ขอความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของพันธมิตรเครือข่าย 	<ul style="list-style-type: none"> ■

บทที่ ๔

วิสัยทัศน์ พันธกิจ ภารกิจ ค่านิยมหลัก เป้าประสงค์

๔.๑ วิสัยทัศน์

ป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่าแบบบูรณาการเชิงรุก โดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม

๔.๒ พันธกิจ

- ป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่าในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติและพื้นที่ป่าไม้ตาม พ.ร.บ. ป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๔๔
- สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน
- กำหนดและปรับยุทธศาสตร์การป้องกันรักษาป่าและแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายป่าให้เหมาะสมกับสภาพการณ์และเป็นไปอย่างต่อเนื่อง
- ติดตาม ประเมินผล ตรวจสอบ และเฝ้าระวังการการบุกรุกเพื่อเข้ายึดถือครอบครองป่าไม้

๔.๓ ภารกิจ

- ศึกษา วิเคราะห์และกำหนดยุทธศาสตร์ เพื่อการป้องกันรักษาป่า การควบคุมไฟป่า และการปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้
- ศึกษา วิเคราะห์ เพื่อกำหนดแนวทาง รูปแบบและวิธีการในการป้องกันรักษาป่า และการปราบปรามการกระทำผิดโดยกลยุทธการมีส่วนร่วม การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและอาสาสมัคร เพื่อการป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า
- ศึกษาวิจัยและพัฒนาหาแนวทาง รูปแบบและวิธีการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า
- ควบคุม กำกับ ตรวจสอบการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และมาตรการในการอนุญาตที่เกี่ยวข้องกับการนำไม้และของป่าเคลื่อนที่ ให้เป็นไปตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือ สนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

๔.๔ ค่านิยมหลัก

- มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน
- เชี่ยวชาญงานในหน้าที่
- มีผลงานเป็นที่ประจักษ์และยอมรับ
- สร้างเครือข่ายความร่วมมือ
- ได้รับความเชื่อถือและไว้วางใจ
- พัฒนางานและองค์กรให้มีประสิทธิผล

๔.๕ แนวทางการดำเนินการ

- เสริมสร้างศักยภาพของหน่วยงานในการป้องกันรักษาป่า
- ปราบปรามการบุกรุกพื้นที่ป่าอย่างเข้มงวดและต่อเนื่อง
- ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน ท้องถิ่น และทุกภาคส่วนในการป้องกันรักษาป่า
- สนับสนุนการกำหนดเขตและการจัดการเชิงพื้นที่ เพื่อป้องกันการบุกรุกทำลายขยายพื้นที่
- ใช้ระบบเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศจัดทำแผนที่ แสดงแนวเขตพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยป้องกันรักษาป่า
- เสริมศักยภาพให้หน่วยงานสามารถประสานความร่วมมือจากภาคประชาชน และสร้างเครือข่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- คุ้มครอง ป้องกันพื้นที่ป่าเพื่อลดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

เป้าประสงค์

เพื่อให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพการป้องกันรักษาป่าที่ยั่งยืน ภายใต้หลักการการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ และการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยสามารถนำเครือข่ายองค์กรประชาชนมาเป็นแนวร่วมในการป้องกันรักษาป่า

ตัวชี้วัด

พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติได้รับการป้องกันและดูแลรักษา ๖๗.๗ ล้านไร่

บทที่ ๕

ยุทธศาสตร์การป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด
๑. เพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มครองรักษาพื้นที่ป่าแบบบูรณาการอย่างต่อเนื่องทั้งในเชิงรับและเชิงรุก	<ul style="list-style-type: none"> พื้นที่ป่าไม่ถูกบุกรุกทำลาย หรือถูกไฟป่าเผาทำลาย พื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุกได้รับการฟื้นฟู 	ร้อยละที่ลดลงของพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุกทำลาย และถูกไฟป่าเผาทำลาย
		ร้อยละของพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุกที่ได้รับการปลูกฟื้นฟูป่า
๒. พัฒนาการมีส่วนร่วมและจิตสำนึกของชุมชนและประชาชนในการอนุรักษ์ป่าไม้	<ul style="list-style-type: none"> มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนที่มีความเข้มแข็งในการดูแลรักษาป่าในพื้นที่ (เผ่า ระวัง ปราบปราม ฟื้นฟู) ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของป่าไม้ และมีพฤติกรรมการดูแลรักษาป่า มีเครือข่ายภาคประชาชนและภาคเอกชนเข้าร่วมในการดูแลรักษาป่า 	ร้อยละของพื้นที่เป้าหมายที่มีชุมชนรักษ์ป่าที่เข้มแข็ง (อาจกำหนดเกณฑ์)
		จำนวนประชาชนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการรักษาป่าไม้ของภาคเอกชน/ประชาชน
		ร้อยละของพื้นที่เป้าหมายที่มีเครือข่ายภาคประชาชนและ/หรือภาคเอกชนที่มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง (เช่น ไม่น้อยกว่า ... ครั้ง/ปี)
๓. เพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการการป้องกันและรักษาป่า	<ul style="list-style-type: none"> มีบุคลากรที่มีขวัญ กำลังใจ และศักยภาพเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน มีระบบบริหารจัดการและระบบ ICT ที่มีประสิทธิภาพ มีกฎหมายและกระบวนการจัดการทางกฎหมายที่เหมาะสมและเป็นปัจจุบัน 	ร้อยละของบุคลากรที่มีศักยภาพ (Competency) และความผาสุกเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
		ร้อยละความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ
		ร้อยละความสมบูรณ์ของฐานข้อมูลสารสนเทศด้านป่าไม้
		ร้อยละความสำเร็จของการทบทวนกฎหมาย (เสนอปรับปรุง)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มครองรักษาพื้นที่ป่าแบบบูรณาการอย่างต่อเนื่องทั้งในเชิงรับและเชิงรุก

เป้าประสงค์

- พื้นที่ป่าไม่ถูกบุกรุกทำลาย หรือถูกไฟป่าเผาทำลาย
- พื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุกได้รับการฟื้นฟู

ตัวชี้วัดระดับผลลัพธ์

๑. ร้อยละที่ลดลงของพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุกทำลาย และถูกไฟป่าเผาทำลาย
๒. ร้อยละของพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุกที่ได้รับการฟื้นฟูป่า

กลยุทธ์

๑. พัฒนาระบบการเฝ้าระวังในเชิงรุก โดยวางแผนและดำเนินการตรวจตรา พร้อมจัดชุดสืบหาข่าวในพื้นที่ล่อแหลมต่อการถูกบุกรุกและการเกิดไฟป่า
๒. เพิ่มประสิทธิภาพการรับแจ้งเหตุ การเข้าถึงและการปฏิบัติงานในพื้นที่เกิดเหตุอย่างรวดเร็ว โดยจัดทำแผนฉุกเฉินและแนวทางปฏิบัติที่มีการบูรณาการกับหน่วยงานในพื้นที่อย่างเหมาะสม
๓. ส่งเสริมการปราชญ์ภูมิปัญญาที่มีประสิทธิภาพ โดยประสานจัดชุดเฉพาะกิจประจำพื้นที่ และหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการตรวจจับอย่างต่อเนื่อง
๔. สนับสนุนการฟื้นฟูพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุก โดยจัดหาแหล่งทุนจากภายนอก เพื่อจัดกิจกรรมปลูกป่า

ตัวชี้วัดระดับผลผลิต

- ร้อยละของพื้นที่ที่มีการลาดตะเวนตามแผนที่กำหนด
- ร้อยละของพื้นที่ล่อแหลมที่มีการวางแผนการลาดตะเวน
- ร้อยละของจำนวนครั้งที่สามารถเข้าถึงพื้นที่ได้ในระยะเวลาไม่เกิน .. นาที
- ระยะเวลาเฉลี่ยในการเข้าถึงพื้นที่
- ร้อยละของการจับดำเนินคดีได้
- จำนวนครั้งของการจัดกิจกรรมปลูกป่า โดยแหล่งทุนจากภายนอก
- จำนวนแหล่งทุน
- ร้อยละของพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุกที่ได้รับการฟื้นฟูจากแหล่งทุนภายนอก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาการมีส่วนร่วมและจิตสำนึกของชุมชนและประชาชนในการอนุรักษ์ป่าไม้

เป้าประสงค์

- ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของป่าไม้ และมีพฤติกรรมการดูแลรักษาป่า
- มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนที่มีความเข้มแข็งในการดูแลรักษาป่าในพื้นที่
- มีเครือข่ายภาคประชาชนและภาคเอกชนเข้าร่วมในการดูแลรักษาป่า

ตัวชี้วัดระดับผลลัพธ์

๑. ร้อยละของพื้นที่เป้าหมายที่มีชุมชนรักษ์ป่าที่เข้มแข็ง (อาจกำหนดเกณฑ์)
๒. จำนวนประชาชนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการรักษาป่าไม้ของภาคเอกชน/ประชาชน
๓. ร้อยละของพื้นที่เป้าหมายที่มีเครือข่ายภาคประชาชนและ/หรือภาคเอกชนที่มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง (เช่น ไม่น้อยกว่า ... ครั้ง/ปี)

กลยุทธ์

๑. สร้างแนวร่วมในการดูแลรักษาป่าไม้จากชุมชนในพื้นที่ป่า โดยส่งเสริมการวางแผนและจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ป่า
๒. กระตุ้นและเสริมสร้างแรงจูงใจให้ชุมชนในพื้นที่ป่ามีความตระหนักและมุ่งเน้นการดูแลรักษาป่าโดยจัดทำเกณฑ์ คัดเลือก และพัฒนาชุมชนต้นแบบ
๓. เชื่อมโยงและพัฒนาเครือข่ายในการดูแลรักษาป่าไม้ในภาคเอกชน องค์กรอิสระ และหน่วยงานภาครัฐ ทั้งในและต่างประเทศ โดยสื่อสารประชาสัมพันธ์บทความ ผลงาน และกิจกรรมด้านป่าไม้อย่างต่อเนื่อง
๔. ขยายการประชาสัมพันธ์ในวงกว้างผ่านช่องทางการสื่อสารมวลชน เพื่อเสริมสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของป่าไม้ รวมทั้งเสริมสร้างภาพลักษณ์ขององค์กร

ตัวชี้วัดระดับผลผลิต

- จำนวนสมาชิกเครือข่ายที่ได้รับการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร
- ร้อยละของชุมชนในพื้นที่ป่าที่มีการวางแผน จัดกิจกรรม และติดตามประเมินผล
- จำนวนชุมชนต้นแบบ
- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของสมาชิกในเครือข่าย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการการป้องกันและรักษาป่า

เป้าประสงค์

- มีบุคลากรที่มีขวัญ กำลังใจ และศักยภาพเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน
- มีระบบบริหารจัดการและระบบ ICT ที่มีประสิทธิภาพ
- มีกฎหมายและกระบวนการจัดการทางกฎหมายที่เหมาะสมและเป็นปัจจุบัน

ตัวชี้วัดระดับผลลัพธ์

๑. ร้อยละของบุคลากรที่มีศักยภาพ (Competency) และความพึงพอใจเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
๒. ร้อยละความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ
๓. ร้อยละความสมบูรณ์ของฐานข้อมูลสารสนเทศด้านป่าไม้
๔. ร้อยละความสำเร็จของการทบทวนกฎหมาย (เสนอปรับปรุง)

กลยุทธ์

๑. เพิ่มประสิทธิภาพการรักษาและฟื้นฟูป่าไม้แบบบูรณาการโดยจัดทำแผนแม่บทการรักษาและฟื้นฟูป่าไม้ในระดับประเทศและระดับภูมิภาคร่วมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๒. ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพและขวัญกำลังใจของบุคลากรทุกระดับ โดยพัฒนางานวิจัย สร้างองค์ความรู้และสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกองค์กรอย่างต่อเนื่อง
๓. เพิ่มประสิทธิภาพการประสานงานและการปฏิบัติงาน โดยทบทวน/ปรับปรุงมาตรฐานกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ พร้อมพัฒนาระบบและดำเนินการติดตาม/ประเมินผลกระบวนการอย่างต่อเนื่อง
๔. เสริมสร้างความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ โดยการประเมินความพร้อมและจัดหาอุปกรณ์และเครื่องมือให้เหมาะสม
๕. พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านป่าไม้ให้มีความครบถ้วน ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน สามารถเข้าถึงและนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๖. ทบทวนและปรับปรุงระเบียบและกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน พร้อมพัฒนาระบบการติดตามประเมินผลคดี และการให้คำปรึกษาด้านการดำเนินคดี

ตัวชี้วัดระดับผลผลิต

- มีแผนแม่บทการรักษาและฟื้นฟูป่าไม้ระดับประเทศภายในปี ๒๕๕๖
- จำนวนแผนระดับภูมิภาค
- ร้อยละของงานวิจัย/องค์ความรู้ที่จำเป็นที่มี
- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของสมาชิกในเครือข่าย
- ร้อยละของบุคลากรเป้าหมายที่ได้รับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ร้อยละของงานที่ได้รับการทบทวน/ปรับปรุงมาตรฐาน
- ร้อยละของกระบวนการที่มีการติดตามประเมินผล
- ร้อยละของหน่วยงานที่ได้รับการประเมินความพร้อม
- ร้อยละของหน่วยงานที่มีความพร้อมเป็นไปตามเกณฑ์
- ร้อยละของข้อมูลที่มีความเป็นปัจจุบัน (update รายการครบถ้วน และเป็นข้อมูลเก่าไม่เกิน ๓ เดือน)
- ร้อยละของกฎหมายที่ได้รับการทบทวน
- ร้อยละของคดีที่ได้รับการติดตามประเมินผล (update สถานะ)
- ร้อยละความพึงพอใจของหน่วยด้านการให้คำปรึกษาด้านการดำเนินคดี (จากส่วนกลาง)